

**ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ»
ΜΕ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ**

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Εικαστικά Α' & Β' Δημοτικού Σχολείου

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα

- A1. Παντού γραμμές Σελ.10
- A2. Ο κόσμος όλος με σχήματα Σελ.14
- A3. Η γέφυρα του ουράνιου τόξου Σελ.18
- A4. Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα Σελ.23

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Μικρός περίπατος στη φύση

- B2. Η παλέτα των λουλουδιών Σελ.34

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Και άλλες ιδέες για δημιουργία

- Γ5. Μια ιστορία για φρούτα Σελ.69

Μελέτη Περιβάλλοντος Α' Δημοτικού

Ο Πολιτισμός μας

Ενότητα 2: Πώς ανακαλύπτω την ιστορία του τόπου μου;

Κεφάλαιο 1 Πώς ανακαλύπτω την ιστορία του τόπου μου; Σελ.110

Ενότητα 3: Τι είναι ο πολιτισμός;

Κεφάλαιο 1 Ο πολιτισμός του τόπου μας Σελ.114

Κεφάλαιο 2 Μια επίσκεψη στο Μουσείο Σελ.116

Ο τόπος μου

Ενότητα 1: Το σπίτι μου

Κεφάλαιο 1 Στο σπίτι μου Σελ.50

Ενότητα 2: Η γειτονιά μου

Κεφάλαιο 1 Πώς είναι η γειτονιά μου; Σελ.53

Κεφάλαιο 2 Οι άνθρωποι της γειτονιάς Σελ.55

Κεφάλαιο 3 Πώς ζούμε στη γειτονιά; Σελ.57

Κεφάλαιο 4 Η γειτονιά και το περιβάλλον Σελ.59

Ενότητα 4: Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας

Κεφάλαιο 1 Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας Σελ.147

Κεφάλαιο 2 Κάνουμε οικονομία στην ηλεκτρική ενέργεια Σελ.149

2. Η ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΜΟΥ

- 2.1 Τι υπάρχει στη συνοικία Σελ.24
- 2.2 Πάμε μια βόλτα Σελ.26
- 2.3 Κατοικίες και οικογένειες Σελ.28
- 2.5 Η εκκλησία της συνοικίας Σελ.32
- 2.7 Φροντίζω τη συνοικία μου Σελ.36
- 2.8 Από το χτες στο σήμερα Σελ.38
- 2.9 Στο χωριό και στην πόλη Σελ.39

15. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- 15.1 Μνημεία από παλιά Σελ.124
- 15.2 Στο Λαογραφικό Μουσείο Σελ.126
- 15.3 Τα παλιά αντικείμενα διηγούνται Σελ.128
- 15.4 Πανηγυράκι γίνεται Σελ.130
- 15.5 Τι μάθαμε για τον πολιτισμό Σελ.132

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. Μορφικά στοιχεία

Α4. Χρωματολογία Σελ.21

Α5.Γύρω-ολόγυρα Σελ.25

Α6. Στον ρυθμό των λουλουδιών Σελ.27

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ. Δημιουργίες και δημιουργοί χθες και σήμερα

Δ2. Βυζαντινή αγιογραφία Σελ.72

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ (Τόπος και Χώρος - Σχέσεις)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Ένας τόπος με χίλια πρόσωπα Σελ.28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Χωριά και πόλεις του τόπου μας Σελ.31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Δημιουργήματα της φύσης και έργα του ανθρώπου Σελ.33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Ο χάρτης, μια εικόνα του τόπου μας Σελ.39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ένας χάρτης μάς πληροφορεί (α) Σελ.43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Ένας χάρτης μάς πληροφορεί (β) Σελ.45

Θέματα Τοπικής Ιστορίας Δ' Δημοτικού:

43. Η ιστορία του τόπου μου Σελ.137

Ο τόπος που ζω Σελ.137

Από το χθες στο σήμερα Σελ.138

Στα ίχνη ενός μνημείου Σελ.141

ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΕΛΛΑΔΑ – Η ΧΩΡΑ ΜΑΣ (Τόπος)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ο τόπος μας: Ο τρόπος ζωής άλλοτε και τώρα Σελ.22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Ο τόπος μας: Μέρη με ιστορία Σελ.24

6. Μουσείο

α. Επίσκεψη σε Μουσείο Σελ.86

β. Το Μουσείο σάς εμπνέει Σελ.87

Ενότητα Β

Οι Έλληνες κάτω από την οθωμανική και τη λατινική κυριαρχία (1453-1821)

Κεφ. 1. Η κατάκτηση της ελληνικής Χερσονήσου

Κεφ. 2. Οι συνθήκες ζωής των υποδούλων

Κεφ. 5. Η οικονομική ζωή

Κεφ.6. Οι Έλληνες των παροικιών και των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών

Κεφ. 7. Οι δάσκαλοι του Γένους

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Α' Γυμνασίου

Εικαστικά

11. ΣΤΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Αισθητική και κριτική

α. Το Μουσείο κι εγώ Σελ.113

β. Πλησιάζοντας το έργο τέχνης Αισθητική ανάλυση Σελ.114

γ. Βλέπω και κατανοώ Σελ.116

δ. Εκείνο που μ' αρέσει Προτίμηση και αξιολόγηση Σελ.118

Νεοελληνική Γλώσσα

10η ΕΝΟΤΗΤΑ Γνωρίζω τον τόπο μου και τον πολιτισμό του Σελ.149

A. Εισαγωγικά κείμενα Σελ.150

B. Υποτακτική σύνδεση των προτάσεων Σελ.153

B1. Δευτερεύουσες προτάσεις Σελ.153

B2. Υποτακτική σύνδεση προτάσεων Σελ.155

B3. Η στίξη στην υποτακτική σύνδεση Σελ.155

Γ. Σημεία στίξης Σελ.56

Δ. Χρήση λεξικών Σελ.159

E. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου Σελ.160

Οικιακή οικονομία

5. ΚΑΤΟΙΚΙΑ

5.1 Η κατοικία και η σημασία της για τον άνθρωπο Σελ.79

5.2 Ιστορική εξέλιξη της κατοικίας Σελ.81

5.3 Η ελληνική παραδοσιακή κατοικία Σελ.84

5.4 Τύποι και μορφές κατοικίας Σελ.87

5.5 Λειτουργικότητα, αισθητική και υγιεινή των χώρων της κατοικίας Σελ.88

Β' Γυμνασίου

Νεοελληνική Γλώσσα

1η ΕΝΟΤΗΤΑ Από τον τόπο μου σ' όλη την Ελλάδα (Ταξίδια, περιηγήσεις, γνωριμία με ανθρώπους, έθιμα-πολιτισμό) Σελ.9

A. Εισαγωγικά κείμενα Σελ.10

B. Το υποκείμενο Σελ.15

B1. Οι μορφές του υποκειμένου Σελ.15

B2. Συμφωνία υποκειμένου – ρήματος Σελ.16

Γ. Σύνθεση με αχώριστα μόρια Σελ.17

Δ. Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου Σελ.19

Δ1. Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου Σελ.19

Δ2. Άλλοι τρόποι ανάπτυξης παραγράφου Σελ.21

E. Λεξιλόγιο Σελ.24

ΣΤ. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου Σελ.25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (15ος–18ος αι.)

7.1.4. Πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις από τον 15ο ως τον 18ο αι Σελ.124

7.1.5. Εξελίξεις στα Γράμματα, τις Επιστήμες και τις Τέχνες κατά τον 17ο και 18ο αιώνα
Σελ.129

II. Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟ ΒΕΝΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ Σελ.133

1η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΥΛΙΚΑ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ

ΘΕΜΑ 1: Το σχέδιο και το χρώμα

1.1. Το σχέδιο Σελ.8

1.1.1. Το ελεύθερο σχέδιο Σελ.9

α. Η διαδικασία που ακολουθούμε στο σχέδιο Σελ.9

β. Η τονική κλίμακα Σελ.10

γ. Μεγέθη - Αναλογίες - Κλίμακες Σελ.11

δ. Ο κánaβος Σελ.11

1.1.2. Τα υλικά του ελεύθερου σχεδίου και οι τεχνικές τους Σελ.12

α. Το χαρτί Σελ.12

β. Τα μολύβια Σελ.12

γ. Το κάρβουνο Σελ.13

δ. Η μελάνη Σελ.14

1.2.1. Το γραμμικό σχέδιο Σελ.15

1.2.2. Τα υλικά για το γραμμικό σχέδιο Σελ.15

1.2.3. Γραμμικά σχέδια Σελ.15

α. Γεωμετρικές κατασκευές Σελ.15

β. Διακοσμητικά σχέδια με κύκλους, τόξα και ευθείες Σελ.16

γ. Γεωμετρική απόδοση στοιχείων από το περιβάλλον Σελ.16

δ. Σχεδίαση τρισδιάστατων σχημάτων Σελ.17

1.3.1. Το χρώμα Σελ.18

1.3.2. Τα υλικά του χρώματος και οι τεχνικές τους Σελ.19

α. Οι ξυλομπογιές Σελ.19

β. Τα παστέλ Σελ.20

γ. Οι ακουαρέλες (τα υδατοχρώματα) Σελ.21

δ. Οι τέμπερες Σελ.22

ΘΕΜΑ 3: Ψηφιδωτό - Γλυπτική με ξύλο

3.4. Η γλυπτική με το ξύλο στην ιστορία των πολιτισμών Σελ.37

3.5. Η ξυλογλυπτική στην ελληνική παράδοση Σελ.39

3.6. Η τεχνική της ξυλογλυπτικής Σελ.40

2η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

ΘΕΜΑ 1: Διακόσμηση εσωτερικών χώρων - Σκηνικά

1.1. Ο ρόλος των χρωμάτων στο χώρο Σελ.42

1.5. Διακόσμηση και διακοσμητικά στιλ (αναφορά στο Μπαρόκ) Σελ.46

4η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

ΘΕΜΑ 2: Αλληγορικά και συμβολικά έργα

2.1. Ο συμβολισμός και η αλληγορία Σελ.84

2.2. Ο συμβολισμός των χρωμάτων Σελ.85

ΘΕΜΑ 3: Βυζαντινή τέχνη

3.1. Η αρχιτεκτονική της εκκλησίας Σελ.86

3.2. Οι άλλες τέχνες στο Βυζάντιο Σελ.88

3.3. Η τεχνική της φορητής εικόνας Σελ.89

ΘΕΜΑ 4: Εξω-ευρωπαϊκή τέχνη

4.4. Ισλαμική τέχνη Σελ.96

Οικιακή οικονομία (Α' & Β' Γυμνασίου, Β' τεύχος)

Κεφάλαιο 1. Οικιακή Οικονομία και Ελληνικός Πολιτισμός

1.4 Η ελληνική λαϊκή τέχνη Σελ.14

Γ' Γυμνασίου

Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία

Μέρος Πρώτο

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΕΩΣ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΔΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

5. Ο ελληνισμός από τα μέσα του 18ου αι. έως τις αρχές του 19ου αι. Σελ.23
6. Τα επαναστατικά κινήματα των ετών 1820-1821 στην Ευρώπη Σελ.26
7. Η Φιλική Εταιρεία και η κήρυξη της ελληνικής επανάστασης στις παραδουναβίες ηγεμονίες Σελ.28
8. Η εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης (1821-1827) Σελ.30
9. Πρώτες προσπάθειες των επαναστατημένων Ελλήνων για συγκρότηση κράτους Σελ.33
10. Ελληνική επανάσταση και Ευρώπη Σελ.35
11. Τα επαναστατικά κύματα του 1830 και του 1848 στην Ευρώπη Σελ.38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΩΣ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ

22. Τα Βαλκάνια των αλληλοσυγκρουόμενων εθνικών επιδιώξεων Σελ.66
23. Η ελληνική οικονομία και κοινωνία κατά τον 19ο αιώνα Σελ.69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 19ο ΑΙΩΝΑ

24. Επιστήμες και στοχασμός στον κόσμο τον 19ο αιώνα Σελ.72
25. Τέχνες και Γράμματα στον κόσμο τον 19ο αιώνα Σελ.74
26. Πνευματική ζωή, Γράμματα και Τέχνες στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα Σελ.77

Μέρος Δεύτερο

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ ΕΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ Σελ.29.

Οι βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913) Σελ.85.

30. Η Ελλάδα και τα Βαλκάνια αμέσως μετά τους βαλκανικούς πολέμους Σελ.87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ: Ο Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΑΔΑ

- 45. Τα προμηνήματα και τα αίτια του Β' Παγκόσμιου πολέμου Σελ.123
- 46. Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος Σελ.126
- 47. Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο Σελ.130
- 48. Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση Σελ.132
- 49. Τα αποτελέσματα του Β' Παγκόσμιου πολέμου και η ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών Σελ.135

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΩΣ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ

- 54. Ο εμφύλιος πόλεμος και τα κύρια προβλήματα της μετεμφυλιακής Ελλάδας (1944-1963)
Σελ.150